

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio IV. De legatis & fidei commissis particularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

partem honorum illius, cui succeditur, ita ut quoad originem quidem sit juris naturæ legitima, succedens in locum alimentorum, quoad quotam verò sit juris Civilis, æqualiter inter eos, quibus legitima debetur, dividenda.

Præter hanc legitimam alia insuper portio est, quæ ex fideicommissaria hæreditate deduci potest, & vocatur Trebellianica, introducta scilicet ex Senatus Consulto Trebelliano, Trebellio Maximo, & Anneo Seneca Consulibus; ut enim Testatoris voluntati, & hæredibus taliter fidei commissio universali gravatis consulere, permittunt jura, ut hæres Fiduciarius taliter gravatus, quartam partem de hæreditate sic gravata, & restituenda detrahere possit, & sibi retinere, ita ut hanc quartam partem, hæres fiduciarius detrahere etiam possit, si gravatus sit à testatore, causæ piæ hæreditatem restituere, in favorem scilicet piæ causæ, hanc detractionem permittente jure, ut ne scilicet, aut fideicommissum pereat piæ causæ, si hæres gravatus noluit adire hæreditatem, aut litigare cum suo incommodo multum debeat piæ causa, ut per Judicem cogatur hæres fiduciarius, adire hæreditatem. Utrum autem filius gravatus taliter, causæ piæ hæreditatem restituere, duas possit portiones, legitimam scilicet, & Trebellianicam deducere, multum inter se litigant Civilistæ, & Canonistæ. Sententia Canonistarum, quæ permittit duplicem hanc detractionem, probabilior videtur, ob claros textus SS. Canonum, præsertim in *Cap. Raynaldus 18. h. t.* certè cuius alteri creditori, si debitum aliud quod à Testatore petendum habeat; &

Compend. Pirking.

tamen etiam simul hæres institutas ab illo sit, cum onere restituendæ hæreditatis piæ causæ, duplex detraçtio conceditur, debiti scilicet sui, & Trebellianicæ, cur ergo non etiam filio gravato ad restituendam piæ causæ hæreditatem, duplex hæc detraçtio permittatur, quarum prima jure naturæ debita est, altera à jure positivo conceditur.

SECTIO IV.

De legatis & fidei commissis particularibus.

§. I.

Quid sit legatum, & an res aliena legari possit?

Legatum propriè dictum, & prout idem dicitur actum legandi, benè definitur à jure, *Quod sit donatio quædam* (rei scilicet alicujus particulatis merè liberalis datio, nullum onus ex vi communis juris annexum habens) *à defuncto relicta, & ordinariè ab hærede præstanda.*

Legari etiam potest res aliena, quæ omninò ad extraneum pertinet, & sciat testator rem esse eam alienam, quia ut sic censetur gravare hæredem, ut rem illam alienam justo pretio sibi comparet, & det legatario; vel si hoc à rei talis domino, obtinere non possit, eò quòd rem suam vendere non velit, aut saltem immodicum pro ea pretium exigat, justam illius æstimationem, pro judicis arbitrio, legatario solvat, ut scilicet effectum suum, optimo, quo potest modo, sortiatur testamentum, modò res legata sit

Yyy

lit

fit in Commercio hominum : debet autem ad hoc obtinendum, legatarius probare, quod sciverit testator rem legatam esse alienam, si enim ignoravit hoc testator, nullum est rei alienæ talis legatum, nisi legatum tale factum fuisset personæ conjunctæ, cum in favorem talis personarum, & testatoris, præsumatur in tali casu scientia. Neque contra hanc assertionem quicquam probat *cap. filius §. h. i.* cum in illo capitulo tantum sit sermo de casu speciali, quo res unius Ecclesiæ legatæ sunt alteri, cum tamen prohibita sit talis alienatio, & quod filijs de legitimâ suâ satis ob hoc legatum consultum non fuit.

§. II.

An legata possent relinqui nudis verbis sine scriptura, & heredis institutione, & quomodo præstanda sint legata incerta?

Quod legata non tantum ad piam causam, sed etiam ad profanam causam nudis verbis, sine heredis institutione fieri possint, probat *cap. indicante 4. h. i.* & quod in tali casu merito præsumi possit, voluisse legantem taliter intestatum quidem decedere, hæredem tamen suum ab intestato succedentem gravare, ut talia nuncupativè facta legata præstet. Imò probabilius est, quod legata ad pias causas in testamento, non pendeant à valore testamenti, sed nihil minus præstanda sint, etiamsi nullum sit testamentum, ob defectum solemnisationem, aut ex alio capite irritetur, cum ad valorem talis legati plus non requi-

ratur, quam de jure gentium, & necesse requiratur ad validam donationem.

Quod si verò legatum relictum sit loco, aut personæ incertæ, eò quod plures ejusdem nominis reperiantur, neque ex conjecturis, aut alijs circumstantijs, pro certa personâ, aut loco colligi aliquid possit, si legatum profusum prophanum sit, corrumpit de jure Civili, vel vendas multas lites; si verò sit ad causam piam, valet quidem, ita tamen, si ex alijs circumstantijs colligi debeat, cuiusmodi Ecclesiæ v. g. debeat, vel in electione Episcopi sit, legatum non applicat Ecclesiæ, cui voluerit, vel videtur debet inter Ecclesias ejusdem nominis.

§. III.

Quid sit Falcidia, quomodo detrahenda, & quando detrahi non possit?

UT occurreretur querelis hæredum ob nimiam legatorum copiam, & exiguum hæreditatis lucrum, concitata est illis, ut si legata excedant tres uncias, sive tres partes bonorum hæreditatis, detrahere possit de legatis tribus fidei commissis particularibus, & donationibus etiam mortis causâ factis, quæ tam partem, inspectâ quantitate hæreditatis, qualis est mortis tempore, & omni prius ære alieno, ac legatis. In quibus Falcidia locum non habet, & impeditur funerum deductis (quæ portio communiter vocatur Falcidia, eò quod detrahi possit vi plebi sciti à tribuno plebis (Cato Falcidio lati) si aditâ hæreditate in pretarium fecit, & legata solvere paratus sit.

Sunt tamen etiam plures Casus, in quibus Falcidia detractio locum non habet, sic primò non habet locum, si expressè eam prohibuerit testator, non ignarus vitium sui patrimonij. Secundò valde probabile est, quòd locum non habeat in legatis pijs (cùm ad hæc legata se non extendat sæcularis potestas, quæ Falcidiam introduxit) nisi alia pia causa fuisset hæres instituta, in tali enim casu privilegium contra æque privilegiatum nihil prodesset. Tertio locum non habet, si inventarium non conficit hæres hereditatis aditæ, intra tempus, & juxta formam à jure præscriptam, aut si à iudice monitus intra annum testatoris voluntatem non fuit executus; aut si surripuit, negavit, occultavit &c. de bonis hereditatis; aliqua, in penam scilicet admittæ culpæ. Quarto locum non habet, si res legata fuit cum eâ clausula, ut non alienetur, sed perpetuò penes familiam maneat; aut si aliunde res legata privilegiata sit, prout sunt privilegiata legata, in testamento, militari jure, facta &c.

§. IV.

De portione Canonica debita Episcopo ex legatis pijs, & quomodo legata illa sint distribuenda?

Portio Canonica vocatur illa pars, quæ Episcopo debetur, ex ijs, quæ pro salute animæ Ecclesijs, Monasterijs, aut alijs pijs locis intra suam diocesim finis, nec specialiter à jurisdictione Episcopi exemptis, aut privilegiatis, legata, aut mortis causâ donata fuerunt (nisi sint hæc ipsa legata juxta Cap. *Vel. h. r.* à portione Canonica privilegiata) &

alicubi, quarta pars talium legatorum est, alibi tertia pars, alibi dimidia, quia tamen in nostris partibus nullus portio- nis hujus canonicæ usus esse videtur, etsi alicubi usus adhuc viget, quantum, & ex quibus legatis solvenda illa sit, ex recepta consuetudine desumi debet, hinc non videbo, quare multùm de hac materia simus solliciti. *videatur Cap. officij 14. cap. requisisti 15. ac cap. de his. 20. h. s.*

SECTIO V.

De executione Testamenti
& aliarum ultimarum vo-
luntatum.

§. I.

*Quis possit, & esse debeat Execu-
tor Testamenti, vel alterius ultima
voluntatis.*

Executores testamentorum alij dicuntur testamentarij, qui ab ipso testatore in testamento dantur; alij dicuntur legales, vel legitimi, qui ab ipso jure dantur; alij denique vocantur dativi, qui à magistratu constituuntur, ita tamen, ut hi posteriores, secundo & tertio loco positi, in defectum testamentariorum tantùm dentur; & quamvis ordinariè, si nullus à testatore executor nominatus sit, hæredi incumbat testamento executio, gravitudine ita jubente, & quoad pia legata, Episcopo; possunt tamen executores testamentarij in testamento dati à testatore, & quidem unus, vel plures, sive ex hæredibus, sive ex alijs